

PADOMES LĒMUMS (ES) 2017/2284**(2017. gada 11. decembris)**

par to, lai Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģiona valstīm un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm sniegtu atbalstu dalībai skaldmateriālu ražošanas aizlieguma līguma augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupas apspriešanās procesā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 28. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Eiropadome 2003. gada 12. decembrī pieņēma ES Stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanai ("stratēģija"), kuras II nodaļā uzskaitīti pasākumi efektīva multilaterālisma panākšanai, kas ir Eiropas stratēģijas masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas apkarošanas stūrakmens. Tajā cita starpā minēts, ka "ES atbalsta daudzpusēju līgumu sistēmu, kas dod tiesisko un normatīvo pamatu visiem neizplatīšanas centieniem" un "ES politika paredz ievērot starptautisku vienošanos par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus".
- (2) ES aktīvi īsteno stratēģiju un veic pasākumus, kas uzskaitīti tās III nodaļā, konkrēti, piešķir finanšu līdzekļus, lai atbalstītu konkrētus projektus, kuru mērķis ir uzlabot daudzpusējo ieroču neizplatīšanas sistēmu, un daudzpusējus pasākumus, ar kuriem veicina uzticēšanos.
- (3) Padome 2008. gada 8. decembrī pieņēma secinājumus un dokumentu ar nosaukumu "Jaunas Eiropas Savienības darbības līnijas, apkarojot masu iznīcināšanas ieroču un to piegādes sistēmu izplatīšanu". Dokumentā cita starpā minēts, ka ES uzņemas turpināt un intensificēt darbu, "lai sāktu sarunas par skaldmateriālu aizliegšanas līgumu" (FMCT).
- (4) ES ir nepārtraukti aicinājusi, pamatojoties uz dokumentu CD/1299 un tajā iekļauto pilnvarojumu, nekavējoties sākt un drīzumā pabeigt sarunas attiecībā uz līgumu par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus. Tajā pašā nolūkā ES ir mudinājusi visus Atbrūpošanās konferences dalībniekus pielikt visus iespējamus pūliņus, lai pārvarētu strupceļu Atbrūpošanās konferencē un pieņemtu visaptverošu un sabalansētu darba programmu, kas ietver tūlītēju sarunu uzsākšanu par skaldmateriālu ražošanas aizliegšanas līgumu (FMCT).
- (5) 2013. gadā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja (ANO ĢA) pieņēma rezolūciju, ar ko izveidoja Valdības ekspertu grupu (VEG) ar pārstāvjiem no 25 valstīm nolūkā izstrādāt ieteikumus par iespējamiem aspektiem, ar kuriem, neveicot sarunas, dotu ieguldījumu līgumā par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus. VEG savu ziņojumu iesniedza ANO ĢA pirmajā (atbrūpošanās) komitejā 2015. gadā.
- (6) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja 2016. gadā pieņēma Rezolūciju 71/259 ar nosaukumu "Līgums par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus". Ar Rezolūciju 71/259 nosaka, ka ģenerālsēkretārs izveido FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupu, lai izdarītu apsvērumus un sniegtu ieteikumus par būtiskiem elementiem, kas būtu pamatā gaidāmajam nediskriminējošam, daudzpusējam, starptautiski un efektīvi pārbaudāmam līgumam, ar ko aizliedz ražot kodolieroču vai citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus. FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupā piedalīsies 25 valstis, un grupa rīkos divas neoficiālas apspriešanās sanāksmes, kurās varēs piedalīties visas ANO dalībvalstis, lai tām visām tiktu dota iespēja iesaistīties FMCT procesā. Tiek sagaidīts, ka darba sagatavošanas grupas paveiktā darba rezultātā tiks uzsāktas sarunas par šo nopietno jautājumu, lai turpinātu progresu kodolatbrūpošanās un kodolieroču neizplatīšanas jomā.
- (7) Visas ES dalībvalstis par ANO Ģenerālās asamblejas 2016. gada Rezolūciju 71/259 par FMCT, ko iesniedza Kanāda, Vācija un Nīderlande, balsoja pozitīvi. Ar rezolūciju tiek izveidots iekļaujošs process, kurā rīko neoficiālas apspriešanās sanāksmes ar visām ANO dalībvalstīm un FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupas

priekšsēdētāju. Vairākas ES dalībvalstis piedalīsies augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupā, kuras uzdevums ir izstrādāt ieteikumus par būtiskiem topošā līguma elementiem, neskarot valstu nostājas gaidāmajās sarunās.

- (8) FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupa sniegs praktisku ieguldījumu kodolatbrūņošanās un kodolieroču neizplatīšanas centienos. Valdības ekspertu grupā ⁽¹⁾ un divos ģenerālsēkretāra ziņojumos ⁽²⁾ par šo tēmu tika konstatēta jautājuma sarežģītība, kā arī temati, kuri ANO dalībvalstīm būtu jāanalizē dziļāk un par kuriem tām nepieciešams apspriesties. FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupa ANO Ģenerālajai asamblejai sniegs ziņojumu tās 73. sesijas laikā (2018. gadā).
- (9) Vispārīgāk – skaldmateriāli (piemēram, augsti bagātināts urāns vai plutonijs), kas var izraisīt eksplozīvu kodolatdalīšanās ķēdes reakciju, ir būtiska kodolieroču sastāvdaļa. Tas, lai Atbrūņošanās konferencē sāktu un drīzumā noslēgtu sarunas saistībā ar līgumu par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus, jau ilgstoši ir bijusi ES prioritāte.
- (10) Līgums par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus būtu nozīmīgs solis virzībā uz tādu apstākļu radišanu, lai pasaulē vairs nebūtu kodolieroču. FMCT uzskata par daudzpusēju instrumentu, kas kodolatbrūņošanās jomā jāapspriež papildus Kodolieroču neizplatīšanas līgumam (NPT) un Līgumam par kodolizmēģinājumu vispārējo aizliegumu (CTBT),

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Saskaņā ar ES stratēģiju, kurā noteikts mērķis atbalstīt, īstenot un stiprināt daudzpusējus atbrūņošanās un ieroču neizplatīšanas līgumus un vienošanās, Savienība sniegs atbalstu valstīm Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikas un Karību jūras reģionā dalībai augsta līmeņa skaldmateriālu ražošanas aizlieguma līguma darba sagatavošanas ekspertu grupas apspriešanās procesā.

2. Projekti, ar ko valstīm Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikas un Karību jūras reģionā sniedz atbalstu dalībai FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupas apspriešanās procesā un kas atbilst pasākumiem saskaņā ar ES stratēģiju, ietver apakšreģionālus darbseminārus, ekspertu sanāksmes, būtiskas atbalsta darbības, ko sniedz ANO dalībvalstīm, un attiecīga informācijas un publikāciju repozitorija izveidi.

3. Projektu mērķis ir:

- atvieglot dialogu reģionālā līmenī starp Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģiona un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm,
- šo reģionu valstīs attīstīt līdzdalības sajūtu minētajā jautājumā,
- apzināt šo reģionu valstu vajadzības un politikas prioritātes,
- iesaistīt attiecīgās reģionālās organizācijas diskusijās saistībā ar līgumu par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus, ko apsprendis Atbrūņošanās konferencē,
- izvērtēt procesa ietekmi reģionālā līmenī un to, kāda lomu minētajā procesā varētu būt attiecīgajām reģionālajām un starptautiskajām organizācijām,
- salīdzinoši analizēt procesa ietekmi uz katru reģionu,
- atvieglot zināšanu saistībā ar skaldmateriāliem nodošanu starp akadēmiskajām aprindām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un dalībvalstīm.

4. Projektu sīkāks apraksts ir sniegts pielikumā.

⁽¹⁾ A/70/81, Valdības ekspertu grupas ziņojums ar nolūku izstrādāt ieteikumus par iespējamiem aspektiem, ar kuriem, neveicot sarunas, dotu ieguldījumu līgumā par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus.

⁽²⁾ A/68/154, A/68/154/Add.1, A/71/140/Rev.1 un A/71/140/Rev.1/Add.1

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Augstais pārstāvis.
2. Lēmuma 1. panta 2. punktā minēto projektu tehnisko īstenošanu veic Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbruņošanās lietu birojs (UNODA) ar Ženēvas nodaļas un Reģionālās atbruņošanās nodaļas starpniecību, trīs reģionālie miera un atbruņošanās centri Āfrikā (UNREC), Āzijas un Klusā okeāna reģionā (UNRCPD) un Latīņamerikas un Karību jūras reģionā (UNLIREC). UNODA šo uzdevumu veic Augstā pārstāvja kontrolē. Šajā nolūkā Augstais pārstāvis ar UNODA vienojas par vajadzīgo uzdevuma izpildes kārtību.

3. pants

1. Finanšu atsaucē summa 1. panta 2. punktā minēto projektu īstenošanai ir EUR 1 220 880,51.
2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā paredzētās summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.
3. Komisija uzrauga 1. punktā minēto izdevumu pareizu pārvaldību. Šajā nolūkā tā pēc šā Padomes lēmuma pieņemšanas noslēdz finansēšanas nolīgumu ar UNODA par atsaucē summu. Nolīgumā paredz, ka UNODA ir jānodrošina Savienības ieguldījuma redzamība atbilstīgi tā apjomam.
4. Komisija 3. punktā minēto finansēšanas nolīgumu cenšas noslēgt iespējami drīz pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā informē Padomi, ja rodas kādas grūtības minētajā procesā, un par finansēšanas nolīguma noslēgšanas dienu.

4. pants

1. Augstais pārstāvis ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz UNODA sagatavotiem regulāriem ziņojumiem. Padomes veiktie novērtējumi balstās uz minētajiem ziņojumiem.
2. Komisija sniedz informāciju par 1. panta 2. punktā minēto projektu finansiālajiem aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.
2. Šis lēmums zaudē spēku 36 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā finansēšanas nolīguma noslēgšanas dienas. Tomēr tas zaudē spēku sešus mēnešus pēc stāšanās spēkā, ja līdz tam laikam nav noslēgts finansēšanas nolīgums.

Briselē, 2017. gada 11. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
F. MOGHERINI

PIELIKUMS

1. MĒRĶIS

Valstīm jau agrīnā procesa stadijā ir pilnībā jāizprot gaidāmā līguma ietekme un tā attiecības ar reģionālajiem instrumentiem par zonām, kas brīvas no kodolieročiem, Kodolieroču neizplatīšanas līgumu (NPT) un citiem instrumentiem. Tādēļ jaunā Padomes lēmuma vispārējais mērķim vajadzētu būt nodrošināt finansējumu, lai starptautiskajā kopienā izveidotu plašu zināšanu pamatu par līgumu, ar ko aizliedz ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus, vai par skaldmateriālu ražošanas aizlieguma līgumu (FMCT), lai nodrošinātu, ka visas ANO dalībvalstis var pilnībā iesaistīties apspriešanās procesā, kā arī jebkādas turpmākās sarunās Atbrūšanās konferencē, kad tiks apspriests šāds līgums.

ANO dalībvalstu iesaiste reģionālā līmenī papildinās neoficiālās apspriešanās sanāksmes, ko Ņujorkā rīkos FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas grupas priekšsēdētājs, un tādējādi tiks uzlabota valstu kvantitatīvā un kvalitatīvā līdzdalība un tiks stiprināta piederības sajūta gaidāmajās sarunās par šādu līgumu, kas notiks Atbrūšanās konferencē.

Vairāku (apakš-)reģionālu darbsemināru rīkošana ļaus dalīties zināšanās un informācijā gan reģionos, gan starp reģioniem. Darbsemināri ietvers dažādus tehniskus brīfingus un apspriedes par šo gaidāmo līgumu būtiskumu un ietekmi uz esošajiem reģionāla līmeņa pasākumiem. Tehniskajos brīfingos, ko sniegs attiecīgi eksperti, tiks sīkāk aplūkoti ar FMCT saistīti būtiski jautājumi, bet apspriedēs dalībniekiem būs jāizvērtē šāda iespējama līguma būtiskums un ietekme uz reģioniem.

FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupa ANO Ģenerālajai asamblejai sniegs ziņojumu tās 73. sesijas laikā (2018. gadā). Ģenerālā asambleja var lemt par turpmāku rīcību šajā jautājumā. Lai atbalstītu ANO dalībvalstu līdzdalību diskusijās par šo jautājumu, projekts tiks turpināts līdz pat Ģenerālās asamblejas 74. sesijas kārtējās sanāksmes beigām (2019. gada decembris).

Liela pieredze sniegt atbalstu valstīm un attiecīgajā reģionā veicināt dialogu par kodolatbrūšanās un kodolieroču neizplatīšanas jautājumiem, ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Atbrūšanās lietu birojam (UNODA) ar tā Ženēvas nodaļas un Reģionālās atbrūšanās nodaļas starpniecību, kas ietver Apvienoto Nāciju Organizācijas Reģionālo miera un atbrūšanās centru (UNREC) Lomē, Togo, Apvienoto Nāciju Organizācijas Āzijas un Klusā okeāna reģiona valstu Reģionālo miera, atbrūšanās un attīstības centru (UNRCPD) Katmandu, Nepālā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu Reģionālo miera, atbrūšanās un attīstības centru (UNLIREC) Limā, Peru.

Eksperti tiks izvēlēti no vairākām valstīm, aptverot ģeogrāfiski plašu teritoriju, no valdībām un reģionālām organizācijām, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijām, piemēram, Starptautiskās skaldmateriālu komitejas (IPFM), Pārbaudes, pētniecības, apmācības un informācijas centra (VERTIC), Drošības izpētes institūta (ISS), un no akadēmiskajām aprindām.

ANO ilgtspējīgas attīstības mērķī 16.8 ir apzināta vajadzība: “paplašināt un pastiprināt jaunattīstības valstu dalību pasaules mēroga pārvaldības institūcijās”. Tādējādi darbības, kas paredzētas šajā projektā, varētu sniegt ieguldījumu minētā mērķa sasniegšanā.

2. DARBĪBAS

2.1. Darbību mērķi:

- atvieglot dialogu reģionālā un apakšreģionālā līmenī starp Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģiona un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm,
- iesaistīt attiecīgās reģionālās organizācijas diskusijās par FMCT,
- visās valstīs attīstīt līdzdalības sajūtu gaidāmajā FMCT,
- atvieglot zināšanu nodošanu un piemērošanu akadēmisko aprindu, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un dalībvalstu starpā par tādiem jautājumiem, kas attiecas uz kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētu skaldmateriālu ražošanas aizliegšanu.

2.2. Darbību izklāsts

Visas darbības organizēs *UNODA* ar Ženēvas nodaļas un Reģionālās atbrūpošanās nodaļas starpniecību, tostarp *UNREC*, kas atrodas Lomē, Togo, *UNRCPD*, kas atrodas Katmandu, Nepālā, un *UNLIREC*, kas atrodas Limā, Peru.

a) Apakšreģionāli darbsemināri Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikā un Karību jūras reģionā

UNODA Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikā un Karību jūras reģionā rīkos līdz pat sešus apakšreģionālus darbseminārus. *UNODA* organizēs vienu vai divus apakšreģionālus divu dienu darbseminārus katrā reģionā – Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikā un Karību jūras reģionā. Apakšreģionālie darbsemināri būs veltīti to attiecīgajiem reģioniem.

Semināros tiks iesaistīti eksperti no attiecīgo apakšreģionu valstu galvaspilsētām, kā arī *FMCT* augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupa, Eiropas Savienības eksperti un eksperti no pilsoniskās sabiedrības un akadēmiskajām aprindām.

Ar minētajiem semināriem papildinās beztermiņa neoficiālās apspriešanās sanāksmes, ko vadīs *FMCT* augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupas priekšsēdētājs Ņujorkā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Ģenerālās asamblejas rezolūciju 71/259, un atvieglos ANO dalībvalstu galvaspilsētu ekspertu iesaisti gaidāmajās *FMCT* sarunās.

b) Ekspertu sanāksmes ar ekspertiem no reģionālām organizācijām

UNODA organizēs trīs ekspertu sanāksmes ar attiecīgām reģionālām organizācijām Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikā un Karību jūras reģionā, tostarp ar *ABACC*, *AFCONE*, *OPANAL* un *ASEAN* Reģionālo forumu, lai *FMCT* augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupas locekļi, eksperti no reģionālām organizācijām un eksperti no pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp *ES* ieroču neizplatīšanas konsorcijs, *VERTIC*, *IPFM*, *ISS* sanāktu kopā ar nolūku sagatavot gaidāmās sarunas par *FMCT* un atvieglot reģionālās ekspertīzes un pieredzes ieguldīšanu šajās sarunās.

c) Būtisks atbalsts dalībvalstīm

UNODA, ņemot vērā ģeogrāfisko pārstāvību, atbildēs uz līdz pat sešiem Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģiona un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona dalībvalstu lūgumiem pēc būtiska atbalsta dalībai darbsemināros.

d) Resursu materiālu repozitorijs un rezultātu publicēšana

UNODA visa projekta laikā izstrādās un uzturēs īpašu tīmekļa vietni, kurā atradīsies attiecīgie resursu materiāli, lai valstīm palīdzētu sagatavoties gaidāmajam *FMCT*, lai vietne kalpotu par resursu repozitāriju, ko izmantos valstis, reģionālās organizācijas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un pētnieki, un lai atvieglotu saziņu starp reģioniem.

UNODA publicēs vienu vai divus *UNODA* īpašus pētījumus par reģionālo darbsemināru rezultātiem un ekspertu sanāksmēm ar reģionālajām organizācijām.

2.3. Darbību ietekme:

- tiks atvieglota Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģiona un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu dalība gaidāmajās sarunās par *FMCT*,
- sarunās par gaidāmo *FMCT* tiks izmantotas esošās reģionu zināšanas un ekspertīze par kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētu skaldmateriālu ražošanas aizliegšanu,
- gaidāmajiem sarunu vedējiem un dalībvalstu ekspertiem, reģionālajām organizācijām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un akadēmisko aprindu pārstāvjiem tiks nodrošināti attiecīgi resursu materiāli.

3. PASĀKUMU PARTNERI

- ANO sistēma: UNODA ar Ženēvas nodaļas un Reģionālās atbrūpošanās nodaļas starpniecību, kurā ietilpst trīs reģionālie miera un atbrūpošanās centri: Āfrikā (UNREC), Āzijā un Klusā okeāna reģionā (UNRCPD), un Latīņamerikā un Karību jūras reģionā (UNLIREC),
- reģionālas un apakšreģionālas organizācijas: ABACC, AFCONE, OPANAL, ASEAN Reģionālais forums,
- nevalstiskās organizācijas: ES ieroču neizplatīšanas konsorcijs, VERTIC, IPFM, ISS.

4. MIJIEDARBĪBA AR SAVIENĪBAS CENTIENIEM

Pamatojoties uz regulāru UNODA sniegtu informāciju par tā darbību, Savienība var lemt šos centienus papildināt ar mērķtiecīgu diplomātisko darbību, kas vērsta uz informētības vairošanu par to, cik svarīgi ir pārvarēt ieilgušo strupceļu Atbrūpošanās konferencē un to, cik svarīgi, pamatojoties uz dokumentu CD/1299 un tajā iekļauto pilnvarojumu, ir nekavējoties sākt un savlaicīgi noslēgt sarunas attiecībā uz līgumu par aizliegumu ražot kodolieroču un citu kodolsprādzienierīču izstrādei paredzētus skaldmateriālus (FMCT).

5. DARBĪBU ADRESĀTI

- Āfrikas, Āzijas un Klusā okeāna reģiona un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstis,
- FMCT augsta līmeņa darba sagatavošanas ekspertu grupas locekļi,
- Valdību ekspertu grupa kodolatbrūpošanas pārbaūžu jomā,
- pilsoniskās sabiedrības organizācijas Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā un Latīņamerikas un Karību jūras reģionā, kas darbojas kodolatbrūpošanas un kodolieroču neizplatīšanas jomā.

6. DARBĪBAS VIETA

Apakšreģionālie semināri tiks organizēti vai nu reģionālo centru atrašanās vietā, vai ANO reģionālo biroju atrašanās vietā attiecīgajā apakšreģionā, lai atvieglotu to valstu ekspertu dalību, kuri ierodas no galvaspilsētām.

Ekspertu sanāksmes notiks reģionālo organizāciju vai reģionālo centru atrašanās vietā.

Būtisks atbalsts dalībvalstīm tiks sniegts galvaspilsētās.

7. ILGUMS

Aplēstais kopējais projekta norises ilgums ir 36 mēneši.
